

KITTILÄN KUNTA

**LEVIN KYLÄKUVAN KEHITTÄMINEN KILPAILUEDUKSI
KATUYMPÄRISTÖN VARUSTEET**

22.2.2010

SISÄLLYSLUETTELO

ALUKSI	1
1 TYÖN TAVOITTEET JA TARKASTELUTAPA	2
1.1 Tavoitteet	2
1.2 Lähtökohdat	2
1.2.1 Nykytilanne	2
1.2.2 Paikallisuus	4
2 SUUNNITELMAN TAVOITTEET	4
3 KALUSTEET	5
3.1 Yleistä	5
3.2 Penkit	6
3.3 Pollarit ja ajoesteet	7
3.4 Polkupyörätelineet	8
3.5 Roska-astiat	8
3.6 Puiden runkosuojat ja maaritilat	9
3.7 Istutusastiat	10
3.8 Kaiteet ja aidat	11
3.9 Reunakivityypit ja kiveykset	13
3.10 Muut varusteet	13
3.11 Opastus yleisesti	18
3.12 Kadunvarsiopasteet	19
3.13 Kiinteistöjen opastaminen	22
3.14 Infopisteet	22
3.15 Opastaulut	23
3.16 Yritysten opastaminen	25
3.17 Taksitolpat	26
3.18 Rakentaminen Levin ydinkeskustan alueella	26
Lähteet	27

**KITTILÄN KUNTA
LEVIN KYLÄKUVAILMEEN KEHITTÄMINEN KILPAILUEDUKSI
KATUYMPÄRISTÖN VARUSTEET****ALUKSI**

Tässä raportissa käsitellyn suunnittelutyön ja tämän raportin pohjana olleen suunnittelutyön tehtävänä on ollut suunnitella Levin alueen katu ympäristövarusteille arkkitehtuuri ja graafinen ilme. Suunnittelutyö on toteutettu osana Levin kyläkuvan kehittäminen kilpailueduksi (LKKK)-hanketta, jonka tavoitteena edistää hiihtokeskuksen kehittymistä ympärivuotiseksi vapaa-ajankeskukseksi, jossa erityistä huomioita on kiinnitetty myös lumettoman ajan kyläkuvaan.

LKKK -hankkeen toteuttaa Kittilän kunta yhteistyössä Levin Matkailu Oy:n ja Levin alueen isoimpien yritysten kanssa.

Hanke toteutetaan aikavälillä 04/2009 - 08/2010, ja se saa rahoitusta Pohjois-Suomen EAKR -toimenpideohjelmasta. Rahoituksen osalta vastuuviranomaisena toimii Lapin liitto.

Hanketta ja sen puitteissa tehtäviä suunnittelutöitä on ohjannut ohjausryhmä, johon ovat kuuluneet seuraavat henkilöt:

Seppo Maula, kunnanjohtaja	Kittilän kunta
Katja Kaunismaa, projektipäällikkö	Kittilän kunta/ Kideve Elinkeinopalvelut
Katariina Kinnunen, elinkeinojohtaja	Kittilän kunta/ Kideve Elinkeinopalvelut
Jari Kinnunen, tiemestari	Kittilän kunta
Jaana Uusitalo, hortonomi	Kittilän kunta
Carita Lallukka, ympäristösihteeri	Kittilän kunta
Jonna Vinberg-Laaksonen, rakennustarkastaja	Kittilän kunta
Ari Aspia, toimitusjohtaja	Hotelli Levitunturi Oy
Jouni Palosaari, toimitusjohtaja	Oy Levi Ski Resort Ltd
Päivikki Palosaari, toimitusjohtaja	Hotelli Hullu Poro Oy
Jussi Töyrylä, toimitusjohtaja	Levin Matkailu Oy

Suunnittelutyö on laadittu FCG Planeko Oy:ssä, jossa työstä on vastannut insinööri Pirkka Hartikainen. Lisäksi suunnitteluryhmään ovat kuuluneet mais.arkkit. Taina Tuominen, hortonomi Mari Lampinen, mais.ark. yo Miina Ant-Wuorinen ja valaistussuunnittelija Ari Tiilikainen LiteDesigns Ky:stä.

1 TYÖN TAVOITTEET JA TARKASTELUTAPA

1.1 Tavoitteet

Työn tavoitteena on parantaa osaltaan Levin matkailukeskuksen kehittymistä ympärivuotiseksi vapaa-ajankeskukseksi.

Tämän ohjeen tarkoitus on antaa suosituksia sekä kunnan että yksityisten liikkeenharjoittajien alueiden ja kehittämiselle niin, että katukuvasta muodostuu viihtyisä ja yhtenäinen kokonaisuus.

Työ on tehty kirjallisuuden/ lähdemateriaalin tms., kuvamateriaalin, sekä maastokäyntien pohjalta yhteistyössä alueen yrittäjien kanssa. Kalustekuvissa on käytetty mm. valmistajien kuvastojen kuvia.

1.2 Lähtökohdat

1.2.1 Nykytilanne

Ydinkeskustaa rakennettu viime vuosina tehokkaasti ja keskustan kalusteet ovat myös suhteellisen uusia. Puupintojen värisävy vaihtelee, mutta pääsääntöisesti se on ruskea. Keskustan rakennuksissa on voimakkaita väritehosteita, mutta kadun kalusteissa on hillitympi väritys.

Kuvissa näkyy Levin keskustan ympäristön suhteellisen uusia kalusteita. Keskusaukion penkit ovat kiinteitä, paikan päälle rakennettuja ja niihin on yhdistetty istutusastia niin, että penkin selkänöja toimii myös istutusastian reunana. (kuvat TT)

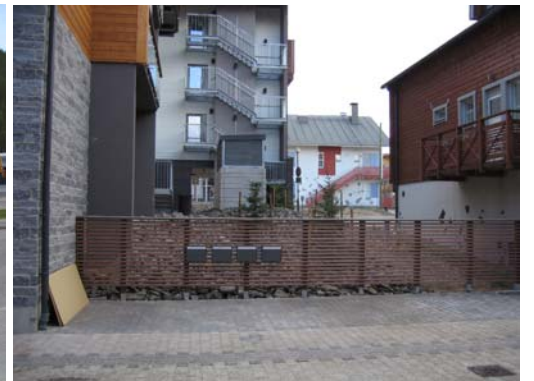

Roska-astiat ovat keskustan alueella mustia (malli L&T Castle), hiukan ulompana on myös yksittäisiä vihreitä (malli L&T City). (kuvat TT)

Keskustan ulkopuolella kalusteita on suhteellisen vähän. Jätteen keräyspisteet (puuverhoiltuja syväkeräyssäiliöitä) on sijoitettu ydinkeskustan ulkopuolelle – ja ne ovat avoimesti näkyvillä.

Keskustassa on tällä hetkellä käytössä sekä puupollareita että graniittipollareita. (kuvat TT)

Pysäkkien katoksissa läpinäkyvyys on hyvä piirre, tällöin katos ei vie liikaa huomiota, eikä peitä näkyvyyttä ympäröivään maisemaan. Kuva Hissitieltä. Aitoja suunnittelualueella on lähinnä yksityisen ja julkisen alueen rajalla. Kuvassa oleva aita on suhteellisen peittävä ja se on saanut ilmeensä sekä värityksensä materiaalin osalta rakennusten parvekkeista. (kuva TT)

Levin alueella voimakkaasti näkyvä logo on Levin logo. Sitä on hyödynnetty tällä hetkellä mm. lipuissa sekä muutamissa kalusteissa kuten Levin torin uudessa valaisimessa.

Kittilän kunnan vaakunassa on vaakunaeläimenä ahma. Kunnan vaakunaa ei tällä hetkellä Levillä juuri näy.

Kittilän kunnan vaakuna ja Levin logo

Levin ydinkeskusta on jo nykyisin hyvin kaupunkimainen ja tiivis. Keskustassa on katualueita sekä vain jalankululle varattuna alueita, kävelykatuja.

Keskustan alue on ollut viime vuosina voimakkaan kehittymisen ja rakentamisen kohteena ja tämä on osaltaan vaikeuttanut ja sekoittanut alueen opastusta ja viitoitusta.

Tällä hetkellä ydinkeskustan kävelyalueet ovat jo pääosin valmiina ja alueen kokonaisilme on selkeytynyt. Tällöin myöskin opastamiselle on olemassa paremmat puitteet.

1.2.2 Paikallisuus

Levin keskusta on hyvin kaupunkimainen. Tällä hetkellä paikallisuus näkyy siellä pääasiassa erilaisissa materiaaleissa, kuten rakennetuissa hirsimökeissä, liuskekivissä rakennusten seinissä ja lohkareverhouksissa.

Paikallisuus on paljolti peittynyt uuden alle ja näkyy lähinnä yksityiskohtina pienemmissä asioissa kuten rakennusten väriyksissä.

Paikallisuus ja omaleimaisuus voivat ilmetä esim. materiaaleissa (seinien liuskekivet ja hirsi) ja ympäristötaiteessa. (kuvat TT)

2 SUUNNITELMAN TAVOITTEET

Työssä on pyritty löytämään Leville sopiva kalusteperhe, joka on kaunis, ilmeeltään yhtenäinen, kunnossapidon kannalta kohtuullisen helppo ja joka kestää aikaa niin, että siitä muodostuu osa Levin katukuvaa ja omaleimaisuutta.

Penkki on ainoa uniikkikaluste, ja malli on sellainen, että osia on helppo tarpeen tullen uusia. Muut kalusteet on valittu olemassa olevista malleista. Kadunkalusteista esim. roska-astioiden ja pyörätelineiden ei ole haluttu nousevan liikaa esiin katukuvassa, vaikka ne ovatkin tärkeä osa jalankulkijan miljöötä.

Kalusteissa on päädytty hillittyyn värimaailmaan niin, että teräsosat ovat mustia. Erityisesti keskustassa uusissa rakennuksissa on käytetty runsaasti väriefektejä, eikä kalusteiden haluta kilpailevan rakennusten kanssa.

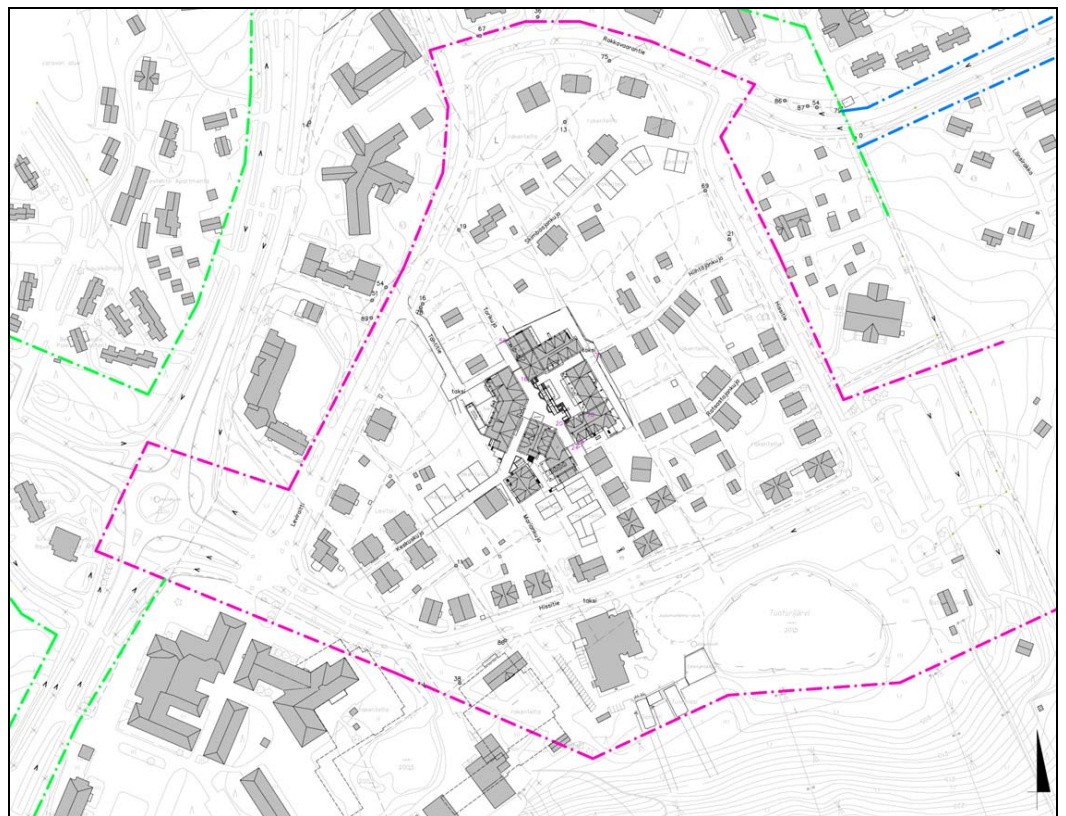
3 KALUSTEET

3.1 Yleistä

Levin alue on jaettu vyöhykkeisiin. Samalla on rajattu keskeiset ydinalueet (I-vyöhyke), joissa jalankulkijan ympäristö on kaikkein merkityksellisin. Tällä alueella myös mm. kalusteiden ja varusteiden laatuun kiinnitetään eniten huomiota. I-vyöhyke pitää sisällään Levikeskuksen lisäksi eturinteiden edustan, Tunturijärven, kiertoliittymän ja keskustaa kiertävät tiet: Hissitien, osan Rakkavaaranraittia sekä Leviraitin.

Kalusteiden ja varusteiden osalta alueelle kehitettiin oma kalusteperhe, joka on laadultaan korkeatasoinen, väritykseltään ja ilmeeltään yhtenäinen, kestävä ja riittävän persoonallinen. Lisäksi kalusteissa tärkeää on kunnossapidon helppous ja saatavuus. Kalusteperheeseen kuuluu eri valmistajien kalusteita ja varusteita, jotka ovat pääasiassa valmistuotteita. Joitakin suhteellisen helposti tuotettavissa olevia kalusteperheen osia haluttiin kuitenkin esittää uniikituotteina.

Materiaalien osalta haluttiin mahdollisuuksien mukaan käyttää luonnonmateriaaleja, jotka luonteeltaan sopivat alueelle, jossa luonto ja maisema ovat keskeinen tekijä ja arvo. Materiaalit ja värit ovat myös seikka, jonka kautta pystytään tuomaan paikallisuutta katukuvaan varusteiden kautta.

Yllä olevalla kartalla näkyy pinkillä rajattu keskustan ydinalue, nk. I – vyöhyke. Vihreää on merkitty seuraavaksi tärkein II –vyöhyke ja sinisellä nk. III –vyöhyke.

3.2 Penkit

Leville tehdään oma penkkimalli, joka on riittävän painava, jotta sen siirto on ihmisvoimin todella raskasta. Koneavusteisesti penkit on kuitenkin helppo siirtää talteen talveksi.

Penkin istuinosaa tehdään suhteellisen järeästä puusta, joka käsitellään väriltään lämpimän ruskeaksi. Penkkimallissa päädyttiin helposti muunneltavaan tyyppiin, jota voidaan rakentaa sekä selkänojattomana että selkänojallisena. Selkänojallista voidaan tehdä sekä kahden puolen istuttavana että perinteisenä penkinä. Kahdenpuolen istuttavan penkin (à n.1000€+alv.) korkeus on 450mm, pituus 2000mm ja leveys 1000-1100mm. Yhdenpuolen istuttavassa mallissa penkin (à n.700€+alv.) leveys on 700mm.

Jalusta jää penkissä kokonaan istuinosan alle – osittain näkymättömiin. Jalusta tehdään keskelle korotus mitoitettuna niin, että penkkejä voidaan koneellisesti siirrellä. Istuinosan kiinnitys jalusta tehdään mahdollisimman huomaamattomasti ja niin että se on helposti vaihdettavissa. Jalusta voidaan tehdä joko betonista tai luonnonkivistä. Jalustan likimääräiset päämitat ovat; pituus 1600 mm, leveys 500 mm ja korkeus 350 mm. Jalustan väliaukko on vähintään 1200 mm. Väriltään jalusta on mustanharmaa.

Penkkimallia voidaan helposti valmistaa selkänojattomana ja selkänojallisena. Tavoitteena on ollut suhteellisen jyhkeä malli, johon on tarvittaessa helppo uusia osia.

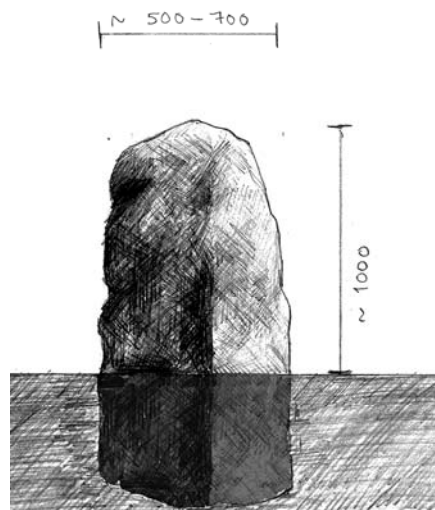
Selkänoja voi olla korkea tai matala – ja se voidaan haluttaessa sijoittaa sivuun, jolloin toinen puoli penkistä on selkänojatön ja toisella puolella on mahdollisuus nojata.

3.3 Pollarit ja ajoesteet

Pollareita tarvitaan paikkoihin, jossa ajo halutaan estää tai joissa pysäköinti saattaa olla houkuttelevaa, mutta ei toivottavaa.

Peruspollarina käytetään kookasta luonnonkivilohkareta, jonka näkyvä korkeus on n.1000mm. Kiviä muotoillaan tarvittaessa hakkaamalla niin, että kiven luonne säilyy. Pollariin tulee asentaa heijastin. Kivimateriaalina suositellaan paikallista kiveä.

Automaattipollareina käytetään Pilomat- ajonestopollareita sisäänrakennetulla kotelolla, vahvuus 6 mm. Värinä käytetään antrasiitin harmaata. Automaattipollareihin (4880 €+alv.), asennetaan ohjauskeskus seinäkiinnityksellä (890 €+alv.) ja lämmitys termokytkimellä (590 €+alv.). Yksi ohjauskeskus riittää useampaan pollariin jos ne ohjataan samanaikaisesti.

Vasemman puoleisessa kuvassa on esitetty peruspollari luonnonkivilohkareesta ja oikean puoleisessa kuvassa Janan maahan upotettava Pilomat ajonestopollari, "automaattipollari".

Maahan upotettava pollari uppoaa haluttaessa maan pinnan tasoon ja muistuttaa tällöin ulkonäöltään kaivon kantta. (kuvat TT) Oikean puoleisessa kuvassa on esitetty myös Pilomat automaattipollarin maan alle upotettava osa.

Ns. automaattipollareita asennetaan Levin ydinkeskustaan Levin Torille vievien katuyhteyksien varrelle, niihin kohtiin joissa kävelykatu alkaa ja ajoneuvoliikenne on kielletty.

Automaattipollareiden lähiympäristöön asennetaan lisäksi katulämmitys, jolloin hiekoitushiekan käyttöä pollarin läheisyydessä voidaan vähentää.

3.4 Polkupyörätelineet

Pyöräteline on kiinteä, väritykseltään musta malli. Yhden elementin kokonaisleveys on 125 cm ja siihen mahtuu kolme polkupyörää. Vastaavaa mallia on saatavilla myös pinta-asenteisena ja seinäkiinnityksellä. Myös kaksipuolinen kuuden pyörän malli on saatavilla.

Pyöräteline malli on Lappset Oy:n Suomen edustajan Euroform:n Basic 190 (à180€+alv.). Useamman telineen yhdistelmällä saadaan kunkin kohteen tarpeisiin oikein mitoitettu pyöräparkki.

3.5 Roska-astiat

Roska-astiaksi on valittu kestävä ja pyöreämuotoinen L&T:n malli City pylväskiinnityksellä (à370€+värilisiä+alv.), joka on väritykseltään antrasiitin harmaa, RAL 7016 ja vetoisuudeltaan 60 l. Lisäksi käytetään saman valmistajan vastaavaa tuhkakupillista mallia City Kombi (à 470€+värilisiä+alv.).

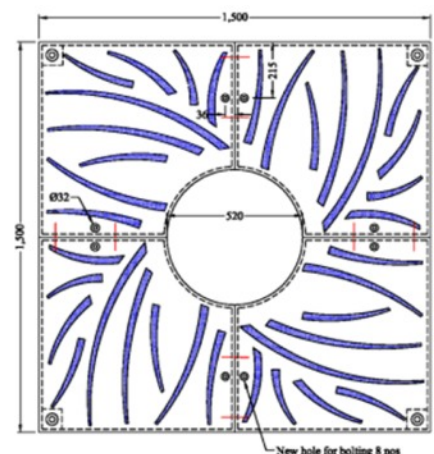
Perusroska-astiana käytetään L&T:n CITY -roska-astiaa (vasen kuva) ja tuhkakakupillista CITY Kombi -roska-astiaa (kuva keskellä). Syväkeräyssäiliön (kuva: oikealla) väriyksessä noudetaan samaa linjaa kuin muissa roska-astioissa; mustat kyljet ja kansi on siisti ja suhteellisen hyvin ympäristöön sulautuva.

3.6 Puiden runkosuojat ja maaritilät

Erityisesti katupuiden elinolosuhteet ovat kaupunkimaisella alueella melko rankat, minkä vuoksi katupuita varten on olemassa omia varusteita. Näiden avulla suojataan puita kolhuilta ja mahdollistetaan riittävä veden ja ravinteiden saanti.

Maaritiloita käytetään ainoastaan silloin, kun puut sijoitetaan kivetylle tms. kovalle pinnalle.

Puiden rungonsuojien ja maaritilöiden tulee sopia keskenään yhteen sekä teknisesti että esteettisesti. Tämän vuoksi molemmat mallit on valittu saman valmistajan tuotteista. Näiltä varusteilta odotetaan erityisesti kestävyyttä, mikä vaikuttaa materiaalivalintaan. Maaritilä koostuu neljästä osasta ja sen kanssa on syytä käyttää tuotteeseen sopivaa asennus-/ säätökehikkoa. Tähän malliin on olemassa lisävarusteina kasteluaukot sekä paikka valaisimelle.

Torkki Yhtiöiden maaritilä Nature säätökehikolla (à 1300€+alv.) on ulkomitoiltaan 1500 x 1500 x 90 mm. Sen materiaalina on GRS 250 tumman harmaa valurauta, jonka pintakäsittely on tehty erikoisbitumilakalla.

Rungonsuojaksi valittiin Nifo-Lappset AB:n Trosa-rungosuoja, joka on valmistettu sähkösinkitystä, kromatusta ja pulverimaalattua teräsputkesta. Se kiinnitetään puun maaritilään pintakiinnityksellä (à 730€+alv.) tai perustetaan

suoraan maahan (à 650€+alv.) Runkosuojan korkeus on 1500mm ja leveys 680mm.

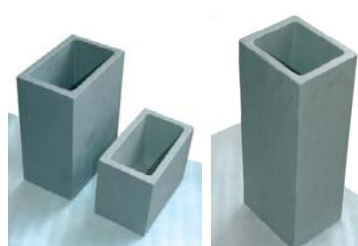

Nifo-LAPPSET AB:n Trosa-runkosuoja.

3.7 Istutusastiat

Istutussasioita tarvitaan sekä julkiseen tilaan että yksityiseen tilaan, erityisesti liiketilojen yhteyteen. Tavoitteena on, että istutusastia on varsinaisille istutuksille alisteinen. Julkisessa tilassa kastelujärjestelmämahdollisuus on lähes välttämätön istutusten hengissä säilymistä ajatellen.

Ruukkujen/ istutussastioiden mallistoksi on valittu nykyisin käytössä oleva Ekin muovi Oy:n Una kukka-altaat, joissa on Aqua-System kestokastelujärjestelmä. Mallistoon kuuluu useita malleja (à84-479€+alv.), joita vaihdellen voidaan löytää sopiva istutusastia erityyppisiin ulkotiloihin. Malleja on myös saatavina useina kokoina. Kukka-altaiden materiaali on lujitemuovi ja niihin on ruiskutettu luonnonkiviraepinta. Astioiden väriksi esitetään tummanharmaata, mutta myös muita väri vaihtoehtoja on saatavilla.

Kuvat yllä: Una kukka-altaiden mallit kuutamo, miljö ja pallo, sekä uusi malli skyline. Palloa on saatavilla myös amppelina.

Varsinaisen ruukun sijasta voidaan myös käyttää myös nk. kukkatornia, jossa ruukun ei ole tarkoitus jäädä näkyviin lainkaan. Laite sisältää kastelujärjestelmän. Yllä oleva malli on Ekin muovin Pylvä.

 k

Kittilän kunta on käyttänyt kuvan mukaisia istutusastioita kantatien 79 kiertoliittymän keskiosassa sekä keskustassa rajaamaan kävelyalueita.

3.8 Kaiteet ja aidat

Aidat ovat suunnittelualueella tarpeen pääasiassa siellä, missä yksityinen alue halutaan selkeästi erottaa julkisesta alueesta ja estää liikkuminen alueen poikki.

Aitojen materiaalina ja muotona tulee pyrkiä käyttämään vastaavia elementtejä ja värityksiä, joita kyseisen kiinteistön rakennuksissa on käytetty. Tällöin aidat muodostavat osan kiinteistön julkisivua ja ilmettä.

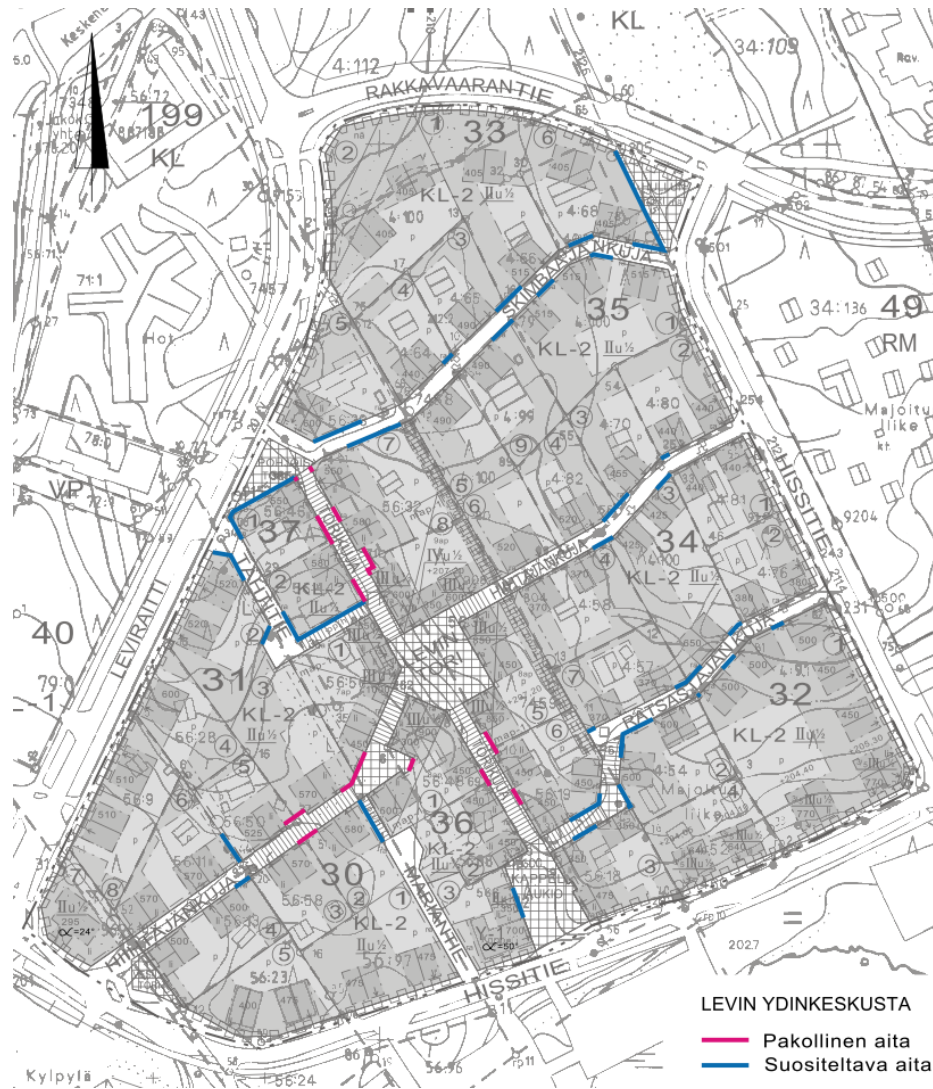

Nykyisin keskustassa yksityisen ja julkisen tilan erottamiseen on käytetty suhteellisen umpinaista puurakenteista aitaa, joka on sekä rakenteeltaan että väriykseltään samaa maailmaa viereisten rakennusten kanssa. Paikoissa, joissa kevyempi malli riittää, on J-Tradingin musta Hags Cityform aita putkella (aitaelementti à 200€) malli hyvä vaihtoehto (kuva oikealla). Putkiaitaa käytetään esim. rajaamaan kevyen liikenteen reittejä ja kulkuyhteyksiä.

Aita vahvistaa katutilan muodostumista. Aidassa voi olla portteja, joiden kautta päästään pihoille. Porttiin voi myös kiinnittää kiinteistön markkinointinimen.

Levin ydinkeskustan asemakaavan ja rakennustapaohjeiden mukaisesti aidattavat ja suositeltavat rakennusten väliset alueet on esitetty alla olevassa kuvassa.

3.9 Reunakivityypit ja kiveykset

Levin keskustan alueella pyritään tulevaisuudessa käyttämään reunakivinä ja kivettyjen alueiden pintamateriaalina pääsääntöisesti luonnonkiveä.

Luonnonkivi on hyvin kestävä, lähes ikuinen materiaali, ja kiviä voidaan myös käyttää halutessaan uudestaan. Luonnonkiven hankintahinta on 2 – 3 kertaa kalliimpi verrattuna betonikiveen, mutta sen edut korostuvat halvempina hoito- ja ylläpitokustannuksina ja korkealaatuisena ympäristönä.

Yksityisten kiinteistöjen pintamateriaalina suositellaan käytettäväksi likimain vastaavaa kivimateriaalia ja väritystä kuin katualueilla. Tällöin alueen kokonaisilme on yhtenäinen.

Reunakivet

Reunakivinä käytetään upotettuja graniittisia luonnonkiviä. Näkyviin jäävän kiven korkeus vaihtelee 0 – 120 mm välillä riippuen käyttötarkoituksesta.

Mikäli graniittikivi toimii normaalina 80 - 120 mm korkeana reunakivenä, käytetään sahattua ja viistettyä reunakivityyppiä. Mikäli reunakiven korkeus on 60 mm tai vähemmän, reunakivi voi olla myös lohkottu.

Luonnonkivi pintamateriaalina

Graniittia käytetään pintamateriaalina pääsääntöisesti kävelyalueilla, kävelykaduilla ja erityiskohteissa kuten korotetuilla suojateilla tai vastaavilla. Ajo-neuvoliikenteelle varatuilla alueilla suositellaan pintamateriaaliksi edelleen asfalttia.

Kävelyalueilla kiveyksien pintakäsittely on mieluiten sahattu tai poltettu. Ajo-neuvoliikenteen alueilla se voi olla ristipäähakattu tai jopa lohkottu.

Kivien muoto, väritys ja ladontatapa ratkaistaan kyseisen rakentamiskohteen yhteydessä.

3.10 Muut varusteet

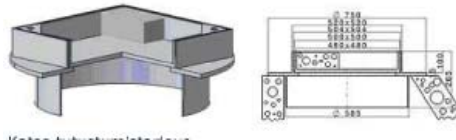
Kaivon kannet

Kävelykaduilla tai vastaavilla alueilla on paikoin tarve normaalista poikkeaviin ratkaisuihin; joko kaivonkannet halutaan piilottaa kokonaan tai sitten niitä voidaan korostaa/ tehdä sopivissa paikoissa kansista alueen omaleimainen osa. Aihe kaivon kannessa voi liittyä esim. Levin alueen kulttuurihistoriaan.

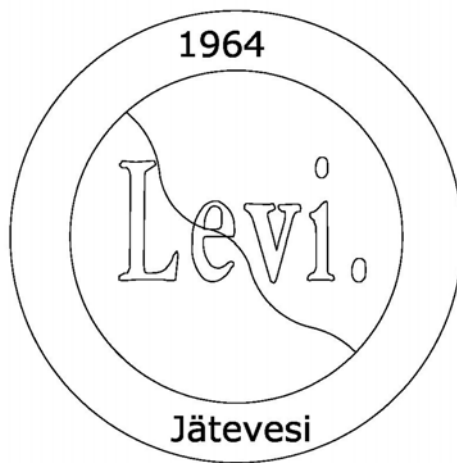

Tori- ja kiviakatukansisto asennetaan perinteiseen tapaan kartion tai korotusrenkaan päälle. Laatikoon ja laipan päälle ladotaan tori- ja katukivet. Kansiston voi nostaa ylös normaaleilla työkaluilla kahdesta nurkasta yhtäaikaan.

500x500/256 tori- ja kävelykansisto

Vasemmalla Torkki Yhtiöiden kaivonkansimalli, josta maan pinnalle jää näkyviin ainoastaan reunat. Keskiosaan voidaan esim. latoa sama kiveys kuin ympäröivässä pinnassa. Oikealla esimerkki kaivon kannesta, johon on painettu haluttu kuvio. (kuva TT)

Levillä kaivonkannet voivat olla vaikka vastaavan näköisiä.

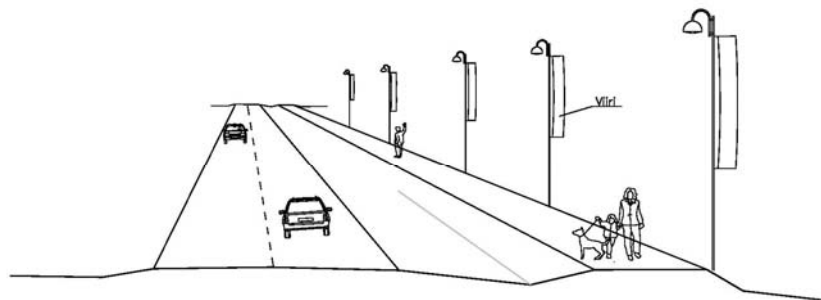
Lipputangot, viirit

Katujaksoa voidaan rajata lipputangoilla tai viireillä. Parhaiten tällainen aihe sopii paikkaan, jonka merkitystä halutaan erityisesti korostaa. Lipputangot tekevät usein tunnelmasta juhlavan.

Kuvassa lipputangot korostavat paikan merkitystä ja samalla rajaavat katutilaa. (kuva PH)

Viireillä rajataan katutilaa esimerkiksi Hissitiellä Eturinteen kohdalla. Viirejä käytetään katuvalaisinpylväisiin kiinnitettyinä. Viirien tulee olla kapeita ja riittävän korkeita alla olevan kuvan mukaisesti.

Viirit rajaavat katutilaa

Bussipysäkit/ pysäkkikatokset

Pysäkkikatoksina suositellaan käytettäväksi myös tulevaisuudessa vastaavia lasiseinäisiä katoksia kuin nykyisin. Katoksien tarve, sijainti ja määrä tarkistetaan. Katokset asennetaan betoniperustuksella maapohjaan.

Vaihtoehtoinen pysäkkikatos voi olla esimerkiksi AluShel Oy:n alumiinirunkoinen myös läpinäkyvä pysäkkikatos. Katoksen paikallisuutta voi lisätä esim. rakentamalla katoksille turvekaton.

Vasemmalla puolella nykyinen pysäkkikatos Levin eturinteen kohdalla, oikealla AluShel Oy:n katosmalli V3. (kuva PH)

Pysäkkikatoksiin liitetään sähköinen aikataulunäyttö kertomaan seuraavien bussien tuloajat. Aikataulunäyttö sijoitetaan katoksen yhteyteen kiinteästi. Aikataulunäytön informaatio toteutetaan yhteistyössä Levin Matkailu Oy:n kanssa. Yhden näytön hinta (ilman ohjelmistoja) on 2000 - 3 000 €.

Kuvassa malleja aikataulunäytöistä pääkaupunkiseudulta.

A- telineet

Levin ydinkeskustan alueen yritykset käyttävät runsaasti A-telineitä. A- telineitä yritykset voivat maksimissaan käyttää 1 kpl per yritys. Teline tulee asettaa kävelyalueelle siten, että se on kyseisen liikeyrityksen kohdalla maksimissaan 1 metrin päässä rakennuksen seinälinjasta. telineitä voi käyttää ainoastaan liikkeen aukioloaikoina, muina aikoina telineet tulee kerätä pois esim. liikkeen tuulikaappiin. A-telineille tulee hakea sijoituslupa kunnan rakennusvalvonnasta.

A- telinemallina suositellaan käytettäväksi ulkokäyttöön soveltuvaa metallista valmistettuja tummanharmaan tai mustan väristä runkomallia, jossa mainos-tilan koko on maksimissaan 70 x 100 cm. Mainostilassa olevan mainoksen tulisi vastata kyseisen yrityksen graafista ilmettä.

Malli A-telineestä, markkinoilla on runsaasti eri malleja.

Postilaatikat

Postilaatikkona suositellaan käytettäväksi muovista tai metallista postilaatikkoa, jonka värit on yhtenäinen alueen muun ilmeen kanssa. Samaan postilaatikkotelineeseen asennettavat postilaatikat tulee olla samanlaisia muodoltaan ja värykseltään.

Keskustan ns. I- ja II- vyöhykkeillä (ks. kohta 3.1) postilaatikat tulee olla metallista. III- vyöhykkeellä sallitaan myös muovisten postilaatikoiden käyttö. Muovisten laatikoiden värin tulee olla sininen (Levin sininen).

Postilaatikat suositellaan asennettavaksi yhtenäiseen tukevaan telineeseen, joka on valmistettu joko puusta tai metallista. Telineen värit on yhtenäinen alueen muun ilmeen kanssa. Teline suositellaan asennettavaksi maahan joko betoniperustukseen tai maakostean betoniin. Telineet tulee varustaa heijastimella tai huomiokepein.

Postilaatikoille tulee hakea sijoituslupa Postilta sekä kunnan rakennusvalvonnalta.

Malleja postilaatikoista.

Siistejä ja yksinkertaisia postilaatikkotelineitä.

Roskakatokset

Roskakatosten tulee noudattaa päärakennusten julkisivuväriä ja muotoja. Alueella suositellaan käytettäväksi syväkeräysastioita, myös kiinteistöjen jätehuollon yhteisjärjestely on suotavaa.

Roskakatosten sijoittamisesta antaa tarkempia ohjeita kunnan rakennusvalvonta.

3.11 Opastus yleisesti

Matkailukeskus asettaa opastamiselle selvästi enemmän haasteita kuin normaali taajama. Matkailukeskuksessa on runsaasti sellaisia liikkujia, jotka ovat alueella ensimmäistä kertaa. Tällöin myös opastukselle on enemmän tarvetta. Opasteet voivat sisältämänsä informaation lisäksi viestiä alueen luonteesta.

Opastaminen voidaan jakaa useampaan osaan. Autolla liikkuvat tarvitsevat erityyppistä opastamista kuin jalankulkijat. Majoitusliikkeisiin ja katuosoittei-

den perusteella liikkuvien tarpeet ovat erilaisia kuin erilaisten kaupallisten palvelujen ja liiketoiminnan opastus- ja mainontatarpeet.

Yhteistä näille kaikille opasteille on se, että niiden tulee ohjata kulkija sujuvasti määränpään ja opastuksen tulee palvella kaikkia tasapuolisesti.

Opastamista helpottavat internetin ja navigaattoreiden käyttö.

Levin alueen yleisestä opastamisesta on laadittu erillinen opastus- ja viitoitus-suunnitelma, jossa on määritelty opastusperiaatteet yleisille teille ja kaduille.

3.12 Kadunvarsiopasteet

Opastaminen katuverkolla perustuu myös tulevaisuudessa katukyltteihin ja paikalliskohteen viittoihin.

Katukyltteinä esitetään käytettäväksi Levin ydinkeskustan alueella normaaleja Kuntaliiton suosittamia 200 mm korkeita valkopohjaisia mustalla tekstillä olevia alumiinisia katunimikylttejä. Kylttien tekstikoko on 100 mm ja heijastinkalvon luokka R2.

Katukyltit pyritään asentamaan siten, että niille ei tarvita omaa pylvästä. Kiinnitys voidaan tehdä joko rakennusten seinään tai muihin katu ympäristön pylväisiin, kuten valaisinympäristöihin. Myös kiinteistöjen numerointi toteutetaan vastaavalla tavalla.

Hiihtäjänkuja

34

Malli katukyltistä ja kiinteistön katunumerosta.

Kaupallisten ja yleishyödyllisten kohteiden viitoitus, kuten posti, apteekki ym. voidaan toteuttaa siten, että kyltin pohjaväriä käytetään valkoista ns. "Diamod Grade" kalvolla varustettua kylttiä. Kylttiin voidaan lisätä myös tarvittaessa kyseisen palvelun symboli. Viittojen korkeus on 200 mm ja tekstikoko 100 mm. Kylttien kieli voi olla tarvittaessa lisäksi englanti.

Esimerkkejä yleishyödyllisten kohteiden viitoituksesta.

Levin ydinkeskustassa yksittäisten yritysten opastaminen toteutetaan tulevaisuudessa vain liikepaikkakylttien avulla, koska yritysten suuren määrän vuoksi opasteiden määrä kasvaisi kohtuuttomasti, eikä tasapuolista opastamista enää pystyisi toteuttamaan. Yritysten opastamista voidaan tehostaa kyseisen yrityksen kohdalle asennettavalla useamman yrityksen yhteisesti asentamalla ns. mainospylonilla.

Paikalliskohteiden viittoina käytetään valkopohjaisia alumiinisia mustalla tekstillä varustettuja viittoja. Yleisten teiden liittymissä käytetään 400 mm korkuisia, 200 mm tekstikoolla ja katuliittymissä 300 mm ja 150 mm tekstikoolla varustettuja viittoja.

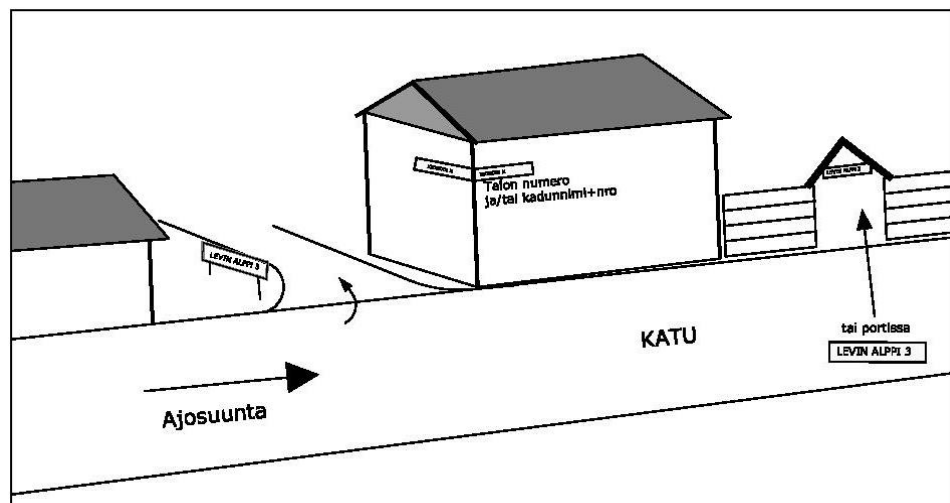
Paikalliskohteen viitta

Kiinteistöjen opastaminen

Mikäli kiinteistöjen opastamisessa käytetään kiinteistön omaa nimeä, suositellaan kiinteistön kyltin kiinnittämistä joko kiinteistön katuliittymään tai porttiin. Nimikyltin tulee olla selkeästi erottuva ja erinäköinen kuin esim. katukyltit.

Kiinteistön seinässä suositellaan käytettäväksi vain kiinteistön numeroa ja tarvittaessa katukylttiä alla olevan kuvan mukaisesti. Mikäli kiinteistön oma nimikyltti sijoitetaan rakennuksen julkisivuun, tulee sen olla selvästi erinäköinen ja erillään katukyltistä.

Seinässä olevan katunumeron ja mahdollisesti katukyltin tulee olla selkeästi näkyvillä kadun puolelta. Näiden asennuksessa on myös otettava huomioon myös palo- ja pelastusajoneuvojen saapumissuunta. Kiinteistön numero ja mahdollinen katukyltti tulee olla kohdassa 3.12 kerrotun Kuntaliiton suositusten mukainen. Myös valaistu numero on mahdollinen. Mikäli kiinteistössä on useampia huoneistoja, niiden joiden sisäänkäynnit halutaan merkitä erikseen, voidaan se tehdä katunumerokylteillä esim. 5A ja 5B.

Kiinteistön katunumero ja mahdollisesti katukyltti sijoitetaan kiinteistön seinään, kiinteistön nimi katuliittymään tai porttiin.

3.13 Infopisteet

Levin ydinkeskustassa liikkumista ja palveluiden löytämistä helpotetaan rakentamalla ydinkeskustan alueelle infopisteitä ja opastauluja. Levin alueen virallinen miehitetty infopiste sijaitsee Levin Matkailu Oy:n tiloissa, kantatien 79 länsipuolella.

Toinen mahdollinen infopiste voidaan sijoittaa Levin Hissien Zero-Point -rakennukseen. Infopiste voi sijoittua esimerkiksi lipunmyynnin yhteyteen. Paikkaa Zero-Point -rakennuksen yhteydessä puoltaa sen keskeinen sijainti liikekeskustan ja rinteiden välittömässä läheisyydessä.

Infopisteet Levin ydinkeskustassa.

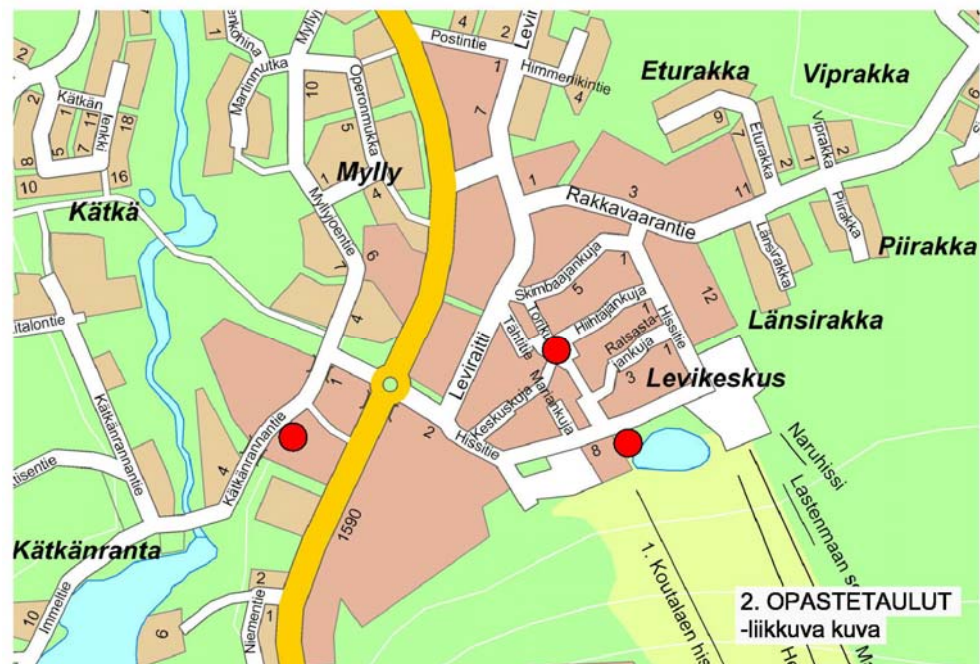
3.14 Opastaulut

Ulkotiloissa tapahtuva opastaminen toteutetaan opastaulujen avulla. Opastauluista osa on sellaisia, jotka ovat vuorovaikutteisia ja osa perinteisiä liikkumattomilla kuvilla tai kartoilla varustettuja.

Vuorovaikutteiset opastaulut

Vuorovaikutteisia opastauluja esitetään asennettavaksi Levin Matkailu Oy:n toimiston seinään, Levin Torille sekä Zero-pointin edustalle nykyisen joulutorin läheisyyteen. Opastauluissa on 50-60 tuuman ulkokäyttöön soveltuva kosketusnäyttö, josta käyttäjä voi hakea tietoa tapahtumista, palveluista ym. Tuotetun materiaalin sisältö voi olla vastaava kuin Levin alueella toimivan Levi-TV:n.

Lisäksi opastauluihin voidaan liittää erilaisia karttasovelluksia, joista voi hakea tietoa liikkeiden sijoittumisesta, rinteistä, aukioloajoista ym. Opastaulun hinta vaihtelee 10 000 -20 000 €:n välillä riippuen laatutasosta.

Vuorovaikutteisten opastaulujen sijoittaminen.

Vuorovaikutteinen opastaulu Helsingin ydinkeskustassa sekä Lontoossa.

Perinteiset opastaulut

Perinteisten opastaulujen tehtävä on välittää tietoa sekä alueen palveluista että opastaa alueella liikkuja.

Opastaulut voivat olla joko digitaalisella näytöllä varustettuja tai pelkästään kaksi puoleisia lasiruudulla varustettuja opastauluja, joiden sisällä on paperituloste. Digitaalisen opastaulun kustannus on 5 000 -7 000 € ja perinteisen opastaulun 2 000 – 3 000 € kpl.

Digitaalisissa tauluissa esitettävä materiaali vaihtuu määrävälein. Siinä voidaan esittää alueen opaskartan lisäksi tietoa alueen tapahtumista ja liittää siihen yritysten mainontaa.

Opastaulujen sijoittuminen Levin ydinkeskustassa

Perinteinen opastaulu Rovaniemen keskustassa.

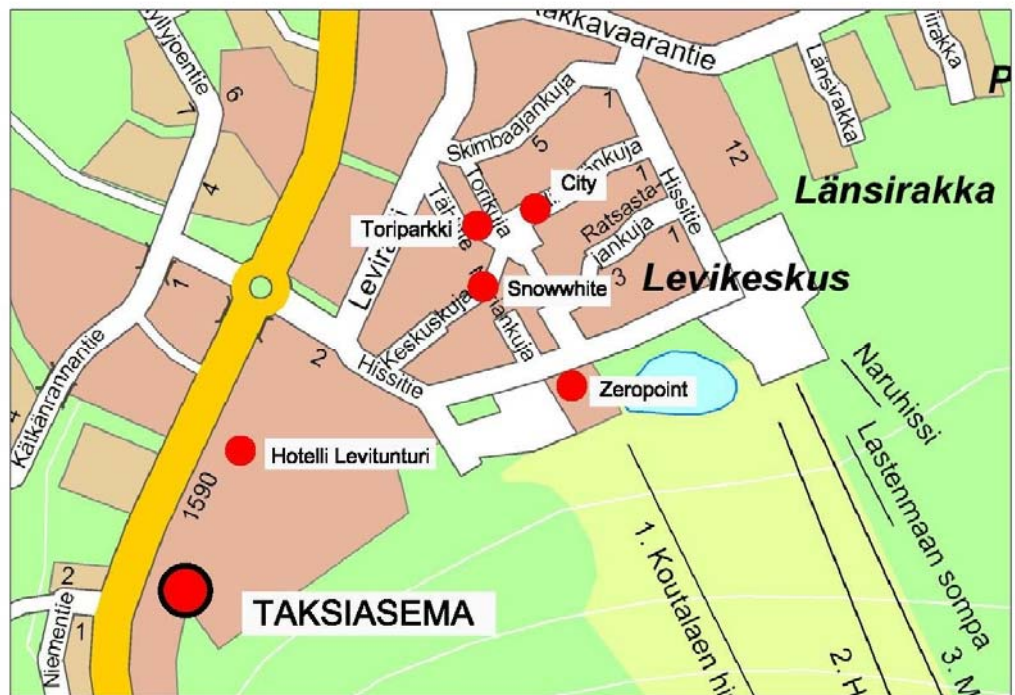
3.15 Yritysten opastaminen

Levin ydinkeskustan jalankulkualueiden opastus toteutetaan edellä esitettyjen opastaulujen avulla. Kunkin katuliittymän opastauluun varataan tilaa sekä opastamiseen, että kyseisen kadunvarren liikkeiden mainostamiseen.

Opastaulun toiselle puolelle on sijoitettu opaskartta, jossa on esitetty opastaulun ja liikkeiden sijainnit. Näin opastus ja mainostaminen voidaan keskittää haluttuihin paikkoihin, kuten tärkeisiin kevyen liikenteen solmukohtiin. Opastamiselle ja mainostamiselle tarvittava tila on suhteellisen pieni eikä varsinaista omaa erillistä tilaa tarvita.

3.16 Taksitolpat

Levin ydinkeskustan alueelle sijoittuu useita taksitolppia. Taksiasema sijaitsee Levi-hotellin eteläpuolella. Taksitolppia on sijoitettu ydinkeskustan ympärille vilkkaimpiin kohtiin. Taksitolpat on esitetty alla olevassa kartassa.

Levin keskustan taksitolppien ja taksiaseman sijainti.

3.17 Rakentaminen Levin ydinkeskustan alueella

Levin ydinkeskustassa on vielä rakentamattomia tontteja noin 20 kappaletta. Näiden rakentaminen aiheuttaa kyseisen hankkeen ympäristöön haittoja, melun, pölyn, työmaaliikenteen jne. aiheuttamina.

Rakennustyömaa tulee suojata kadulle päin riittävän tukevalla ja korkealla aidalla. Aita suositellaan naamioitavaksi ympäristöön hyvin sopivalla banderollilla tai lakanalla. Tämä parantaa alueen yleisilmettä ja viihtyvyyttä sekä vähentää osaltaan työmaan haittoja.

Lähteet

Arctic idea Oy/ Tanninen, Pasi ja Taskinen, Keijo. Kittilän kunnan retkeily- ja luontoreittien kehittämissuunnitelma. 2004.

Bergman, T. ja Kalpio, S. 1999: Lapin perinnemaisemat. Lapin ympäristökeskus ja Metsähallitus, Rovaniemi. Alueelliset ympäristöjulkaisut 116:1-236.

Kittilän kunta, Suunnittelukeskus Oy. Levin ympäristön matkailumaiseman ja maankäytön kehittäminen. Matkailumaisemaselvitys. 27.10.2006.

Laine, Pihlajaniemi, Kananen, Siuruainen, Hämäläinen, Kauppila, Peteri. Pohjoisen matkailuympäristön kestävät kasvit. Landscape Lab. 2007.

